

Kaina: metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50 ct. Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt. Atskiras numeris 30 ct. visiems. **Skelbimai:** petito eilutė 40 ct.; prieš tekstą dvigubai. **Adresas:** Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

45 (441) nr.

Kaunas, 1927 m. lapkričio m. 9 — 15 d.

IX metal.

Jaunieji draugai!

Jūs šiandieną atvykote į mūsų karių eiles. Ką tas reiškia? Tas reiškia, kad jūs jau esate tėvynės gynėjai. Jus pašaukė valstybė atlikti pilietinę prievolę. Kam ji jus pašaukė? — Atsakas trumpas — išmokti kaip reikia ginti tėvynę. O kas yra toji tėvynė? Tėvynė yra toji šalis, kur gimė tavo tėvai, kur gimėi tu, brole, kur tu gavai įkvėpimą būti Lietuvos sūnumi ir tą Lietuvą ginti iki savo paskutinio kraujo lašo? O ką reiškia tas paskutinis kraujo lašas? Tai toji auka, kurią tu aukoji tėvynės aukurui, kurią tu aukoji, kad gyventų tavo tėvai, broliai, giminės. Tavo, tėvynės gynėjo, kraujo lašas yra auka, kurios neužmirš tavo vaikai ir didžiulis dėl tavęs, valstybės gynėjo, kuris kovojo su Lietuvos priešais, ir kuris aukavo net savo gyvastį. Ir Dievas, kuris tave sutvėrė, tau sako — mylėk savo artimą, kaip pats save, tas tave irgi verčia aukoti dėl kitų savo gyvybę.

Broluži, kas yra brangiausias už pasiaukavimą mirti? Nieko! Todel Tėvynė, tave šaukdamą, lyg sako: — „aš tave pašaukiau išmokti, kaip reikia mane gerb-

ti, kaip reikia mane ginti nuo įvairių priešų, iš kur jie nebūtų atėję.“

Neklausyk pakugždomis šnekančių, kad karo tarnyba atima tau brangų laiką. Tą sako tavo tėvynės priešai, tą sako neišmanėliai, tą sako apakinti partijų rietenomis. Tu, kary, turi būti ne partijų, bet valstybės gynėjas, nes tavo rankose valstybės gyvastis. Tai ne meilikavimasis prieš tave, naujoke, bet teisingas pasakymas ko tu, kaipo karys, esi vertas ir ką turi žinoti. Tavo prievolė — viršininkų įsakymai, kurių tu turi klausyti ir kurių įsakymus, jei tik jie nėra priešvalstybiniai — yra tau šventi. Kario tarnybos pagrindas — klusnumas, iš kur jis neitų.

Išmok klausyti savo viršininkų įsakymų ir būsi doras, geras karys — pilietis.

Atėjęs skaisčiu berneliu — dobieliu, nenorėk grįžti subiaurintu girtavimu, paleistuvybe, nusikaltimais.

Išmokęs ką turi žinoti karys, nešk tą naujos šviesos žibintuvą į savo, dažnai dar tamsius kaimus, ir būk tu skaisčia, nakties tamsoj kelią rodanti, žvaigždė.

R. Burokas.

Kas skaito, rašo — duonos neprašo.

Brangus naujoke!

Tu atvykai iš sodžiaus į mūsų eiles. Komandos žodžiai ir muzika sutiko tave stoty. Eilėmis vedė į kareivines. Sudiev sodžius, sudiev arklas ir dalgis. Kitas darbas laukia tavęs. Į eiles, į glaudžias eiles kovotojų už laisvą Tėvynę!

„Petys gi į petį
Na, vyrai, kas gali
Sustoje į eilę
Už mylimą šalį!“

Į darbą Tėvynės labui!

Jau tūlas klausia: „Į darbą? o gal į vargą? Kas šaukė mus į tuos darbus ir kas paguos sunkios varguos? Tėvynė! O kas jinai, Tėvynė mūsų?“

Klausyk, naujoke, sūnau Lietuvos! Klausyk atidžiai, nes didis vardas Tėvynės. Klausyk, nes vardą jos klausome atsistoje, su plika galva, nes yra didis vardas...

Tėvynė, tai žemė, kurioje gimėme, tai žemė kurioje džiaugsma pavasario dienų kūdikiu pažinome, tai žemė, kur saulė šviečia mūsų meilei, tai žemė, kuria laistome prakaitu mūsų, tai žemė, kuri maitina

mumis, tai žemė, kurioje sudės kaulus mūsų, kai mirtis išplėš iš gyvųjų tarpo.

Tėvynė, tai žemė, kurioje gyveno mūsų tėvai ir jų tėvų tėvai, tai žemė, kurioje guli jų kaulai.

Ir ji šventa. Palaiminta ta žemė, nes ji maitina mus. Palaiminta ta žemė, nes džiaugsmas mūsų laukuos skambėjo.

Ir tai — Tėvynė.

Tėvynė, tai kalba mūsų laisvoji, tai kalba mūsų garsioji, tai kalba mūsų gražioji. Tėvynė, tai mūsų lietuvių kalba! Ir ji — tėvynė.

Neguodžia, nedžiugina kalba svetimoji. Nepratars kalba svetimoji lūpomis brangiausios motulės, nepratars kalba svetimoji draugišku linksmu balsu, nepratars kalba svetimoji žodžiais meilės, saldžiais, kaip medus, tyrais, kaip rasa rytinė. Nepratars. Šuns balsu, urzgimu prataria į mus kalba svetimoji, nes ji pikta ir pyktis širdy ją gimdo.

Tėvynė — mūsų dainos lietuvių kalboje. Ir branginkim ją. Šventa kalba mūsų. Jos šventieji žodžiai sutiko mumi šiame pasaulyje. Šventieji žodžiai plaukė iš lūpų motulės, kai supo mumi lopšely ir tepratars šventąjį žodį gimtoje kalboje, kai saulės šviesa užges mumi amžinai.

Džiaugsmas ir laimė mokintis gimtoje kalboje. Džiaugsmas ir laimė, kai matome gimtosios kalbos žodžius ant vėliavų mūsų. Jų vedami einame į platųjį pasaulį.

Užtat Tėvynė — tai žemė, kurioje skamba laisva lietuvių kalba.

Tėvynė — tai garbė ir šlovė tėvų mūsų. Praėjo šimtai. Jų nėra. Nuslinko bedugnėn, dingo baisioje ryklėje laiko, kuris nebegrižta.

Supuvo apgaviko gobšumas, supuvo pinigai turtuolio, supuvo šilkai, pražuvo ir patys kapai. Viskas supuvo, viskas pražuvo.

Garbė teliko didžiųjų darbų, pasišventimo darbų, tėvynės labui darbų. Darbas ir meilė pėdsakus paliko.

Kur puotos turtuolio, kur muzikos garsai, ką grojo rūmuos' jo? Kur vardas jo?

Rudens tamsa — štai vardas jo.

Ir skamba, kaip trimito aidai, kaip vargonai Velykų dieną, skaitūs, kaip saulė didieji vardai tų, ką veikė Tėvynės labui, ką mirė už ją.

Ugnyje žuvo Margis. Vėjas jo pelenus išnešiojo, nebliko kapo jo.

Nežuvo Margis. Nemirė jis. Garbingieji nemiršta, laisvieji nežūsta. Garbė iškilo iki dangaus ir priešą nugalėjo. Dainius jį apdainavo, jo vardą plačiam pasauliui pakartojo.

Nėra jau Vytauto Didžiojo.

Garbė darbų Tėvynės labui, garbė kovų Tėvynės laisvei gyva — ir ji nemirs.

Mirė Kudirka. Mirė džiovos, žandarų nukankintas. Jaunas dar mirė. Nudrožė žodžius himno nuo paminklo jam. Ramiai ar plikom galvom mes klausome žodžius to himno, ką jis parašė Tėvynei, kilniai Lietuvos garbei.

Gyvas tas audinys, ataustas iš praeities garsių darbų, ir aukso siūlas jungia juos su mumi.

Jame išausta mūsų laisvė, jame ugningi žodžiai prie naujų darbų. Jame keliai į ateitį.

Ir praeities garbinguose darbuose yra Tėvynės meilė. Ir praeities žygiuose vargo daug padėta.

Užtat Tėvynės balsas juose.

Garbė Tėvynei. Garbė tai žemei, kuri pagimdė didvyrius. Garbė tai kalbai, kuria kalbėjo jie.

Amžiai sujungė mumi aukso ir plieno retežiais su garbingąja praeitimi, su laime ir nelaimė tos žemės, dabartis nurodė į laukus, kurie maitina mumi, ir laisva lietuvių kalba mokina mumi.

Tėvynė — tai gražus Lietuvos kraštas, bočių kruvina apgintas, krauju apšlakstytas, prakaito darbuos tvarkytas, dainose apdainotas, mumi paveldėtas — darbams ir džiaugsmui, garbei ir laisvei.

Ir viskas tai yra Tėvynė.

Taigi „ramiai“, naujoke! Pagarba šaliai tai. Pagarba Tėvynei.

Klausyk, kaip skamba vardas jos. Dėmesio!

„Lietuva, Tėvynė mūsų, Tu didvyrių žemė!..“ Rikiuok! Darbas tas ir žygis bus garbingas. Vytautas Didysis eilėmis vedė į kovą prabočius tavo. Sumynė, sutriuškino prie Žalgirio kryžiuočius didysis kunigaikštis Lietuvos. Eilėmis ėjo žemaitėliai Katkaus vedami prieš švedus, eilėmis ėjo broliai tavo prieš bolševikus, lenkus už laisvę kovodami. Tad stok į tas garbingas eiles!

Alg. Junata.

PLIUMPIS.

(Iš „kareivių ciklilai“)

*Traukinys tāsai — iš Plungės.
Vyrāi tieji — „Telšių pliumpiai!“
Išrašytom uosio klumpėm
Arvažtavo Jontis Krumpis.*

*Pliumpu, pliumpu, pliumpa pliumps.
Ir vis biškį taip sukumpės.
Nesustatęs stovi kulnis
Atsimindams savo klumpes...*

*Debesiai tokie sukumpė,
Traukinys dar vis ne Plungėj,
Atsimindams, atsipliumpdams
Pliumpu, pliumpu, pliumpa pliumps...*

*Bet komandą dirba dumplės,
Kad nepliumpu, pliumpa pliumpis
Kojos! Būkit nesukumpė!
— Pirštai! Būkit stiprūs krumpiai!*

*Šokdams vėjas: — „Pliumpi, pliumpi!“
Lėkdams žvirblis: — „Šit, šit pliumpis!“
Ė, bepigu nesukumpus,
Ė, bepigu taip be klumpių.*

*Debestai jau nesukumpė!
Traukinys negrižo Plungėn.
Ir Plungėnų kaimo Krumpis
Ne be pliumpu, pliumpa pliumps...*

H u s z a r.

Del savanorių medalio įteikimo.

(Savanorių pageidavimai).

Savanoriai jau nuo senai domėjosi savanorių ženklu, klausinėdami koks jis bus ir ar greit gausime. Pastaruoju laiku pasirodžius spaudoj žiniai, kad savanorių medaliai jau nukalti ir greitai bus iš užsienio

parvežti į Kauną, vėl susidomėjo, kuriuo keliu jie bus įteikiami: iškilmingai ar paprastai. Čia teko išgirsti ne vieną jų pageidavimą tuo reikalu. Iš jų labiau pažymėtini šie. Vieni pageidauja, kad įteikiant savano-

riams medalius, jie būtų sušaukti (arčiau Kauno esantieji) prie Karo Muziejaus ir čia įteiktų. Tolimesniuose provincijos kraštuose taip pat panašiai, prie labiau pažymėtų vietų. Kiti, kad būtų gera gauti savo buvusiose dalyse, kuriose tarnavo savanoriu. Sako, būtų malonu susirinkti savo senose dalyse, susitikti senus kovos draugus, savo viršininkus, susipažinti ir siela susiartinti su dabartine kariuomene, visiems bendrai pasidalyti pergyventais įspūdžiais, jauniems kareiviams parodyti, kad ne skaičius, bet tvirta valia laimi.

Pastarasis pageidavimas būtų tikrai reikšmingas. Iškilmingas įteikimas suteiktų daugiau įspūdžio, malonesnių atsiminimų; pagilintų savanorio sielą prisirišimą prie garbingos karų tarnybos. Gaivinti savanoriuose seną karišką dvasią ir ją ugdyti reikia įvairiais būdais, naudojantis įvairiomis progomis.

Be to, teko girdėti ir tretį pageidavimą, būtent, jeigu kiti įteikimo būdai pasirodytų keblūs dėl susisiekimo, būtų malonu gauti, nors ir artimiausių įgulu

3 art. pulko paleidžiami atsargon kareiviai.

dalyse, kad ten ir nebūtų tarnavęs. Sušauktų savanorius prie jiems artimesnių kariuomenės dalių ir ten iškilmingai įteiktų.

Tiek man teko girdėti iš savanorių pageidavimų.

St. Butkus.

Kulkosvaidis.

Kulkosvaidis yra toks šaunamasis ginklas, kuris nesustodamas iššauna per minutę apie 600 šovinių. Jis pats ištraukia ir kaspino šovinį, užsitaiso, iššauna ir išmeta iššautąsias tūteles. Vienas kulkosvaidis atstoja 50 — 60 šaulių.

Toki greit šaunamoji mašina ne iš sykio atsirado, bet kaip ir kiti ginklai, vystėsi ilgą laiką. Kulkosvaidžio istorija, trūmpai, taip atrodo.

Iš istorijos žinome, kad senovėje valstybės kariavo ne šaunamais ginklais, bet šaltais — vilyčiomis, saidokais, ietimis. Parako dar nebuvo. Vienas žmogus vienu sykiu teišsviesdavo vieną vilyčią. Panašus būdas buvo nepatogus, nes per lėtas veikimas. Pradėta galvoti apie greitesnį šaudymo būdą. Ir štai XIV šimt. istorija pasakoja apie tokį ginklą, kuris vienu ypu, iki 600 metrų atstume, išmeta tam tikrą vilyčių skaičių, metalų šmotus, keletą akmenų. Pavaadinimo „kulkosvaidis“ tada dar nežinojo; tokie nauji ginklai buvo vadinami katapultai, arbalėtai, balėtai ir t.t.

Išrado paraką. Gimė ir šaunamasis ginklas. Šaunamojo ginklo pradžią reikia laikyti XIII šimtm.

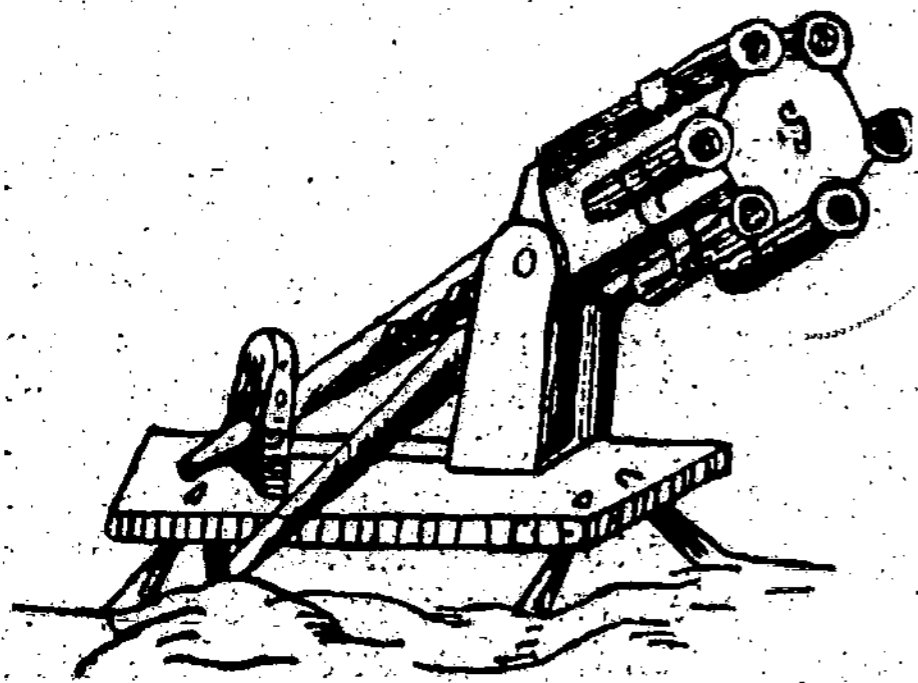
Pirmieji ginklai nebuvo panašūs į mūsų dabartinius šautuvus. Buvo tai paprasti stori geležiniai vamzdžiai; parakas buvo pilamas iš laibgalio ir uždegamas dagte, o vėliau titnagu. Esant tokiam ginklui, pradėta galvoti

ir apie greitesnį šaudymą. Kad vienu šūviu būtų galima išleisti daugiau kulipkų, pradėjo kelias tūtas jungti į vieną krūvą ir tuo būdu iš visų tūtų išlekdavo kartu keletas kulipkų. Tas pirmasis žing-

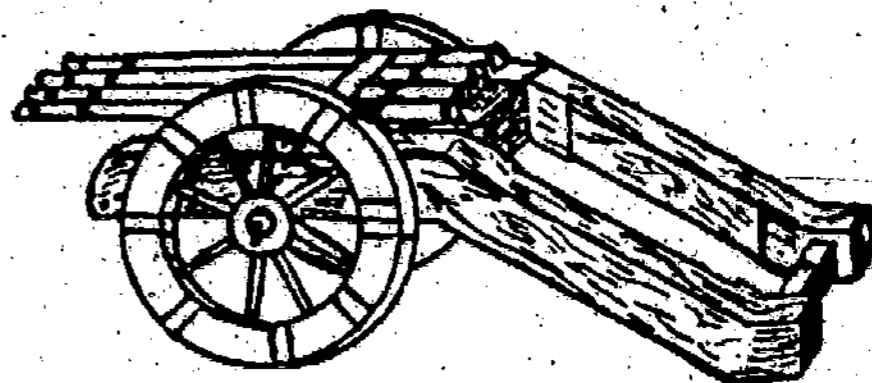
snis ir yra tikslas — pasiekti greit šaunamąją mašiną. Tokios mašinos buvo labai sunkios ir nepatogios. Jos buvo naudojamos tvirtovėms ginti ir buvo vadinamos organai, sorokai ir net pragaro mašina. Daugiausia buvo vadinamųjų organų. Organas tai toks greit šaunamas ginklas, kuris susideda iš keletą tūtų, sujungtų vienon vieton; iš šių visų tūtų galima buvo šauti ir vienu laiku — salve, ir atskirai iš kiekvienos, viskas priklausė nuo nuleidžiamojo įtaiso. Senovės istorija pasakoja, kad vienoje kautynėse dalyvavo trys tokie organai; kiekvienas toks organas susidėdavo iš 144 tūtų, sudėtų trijose eilėse viena ant kitos, t. y. 48 tūtos vienoje eilėje. Kiekviena eilė galėjo šauti arba salve, arba atskirai. Organas, veikdamas, darė labai daug kliūčių.

Vienas toks 1405 metų organas yra atvaizduotas brėžiny 1 nr. Jis susideda iš 6 tūtų; tūtai pakelti buvo keltuvas įjungtas į stovą. Toks lengvesnio tipo organas buvo naudojamas jau ir manevriniame kare, t. y., galėjo kartu su pėstija slinkti, neberekėjo keletos arklių vežti, jis judėjo jau ir be kelių. Bet šiuo dar nepasiterkino: organus dirbo lengvesnius, gerino užtaisymą ir ugnies sujungimą su užtaisu. Šis organas jau susideda iš 4, ant lafeto gulinčių, tūtų (žiūr. brėž. 2.); juo galima buvo šaudyti iš kiekvienos tūtos atskirai ir iš visų vienu kartu — salve.

Buvo ir tokių organų, kurie šaudė kumščio didumo kulipkomis. Rusijoje tokiais organais buvo ginkluojami vienuolynai. Tos valstybės artilerijos muziejuje galima ir dabar dar matyti įvairių organų tipų. Nors iš šio pasakojimo ir pastebimas organų tobulėjimas, betgi lauko kare buvo labai sunku juos naudoti, nes jie maža naudos suteikdavo. Nešioti buvo per sunku, o vežioti be

Brėž. 1.

Brėž. 2.

kelių būdavo negalima. Organus vartodavo daugiausia tvirtovėms ginti ar bendrai ginamosiose kautynėse.

Toks sunkus greit šaunamos mašinos — kulkosvaidžio tobulėjimas karo technikus privedė prie nusiminimo. Organų skaičius nė kiek nedidėja. Nei Fridricho Didžiojo, nei Napoleono karuose nėra tokių mašinų. Kodel taip atsitiko? Aiškinama, kad joms kelia užkirto artilerijos vystymasis. Artilerija per šį laikotarpį tiek išsitobulino, kad viena galėjo kautis tiek tolimes-

niuose atstumose, tiek artimuose, be tokių gramozdu mašinų — organų. Tas aišku savaime, nes jeigu šautuvas netobulėja, tai netobulėja ir kulkosvaidis. Nes ir šautuvu, ir organu buvo stengiamasi, kaip ir dabar, šaudyti tokio pat vamzdžio konstrukcija ir šoviniai. Kas kita su artilerija.

(Bus daugiau)

Vyr. ltn. B. Grigas.

Ivairūs karo dalykėliai.

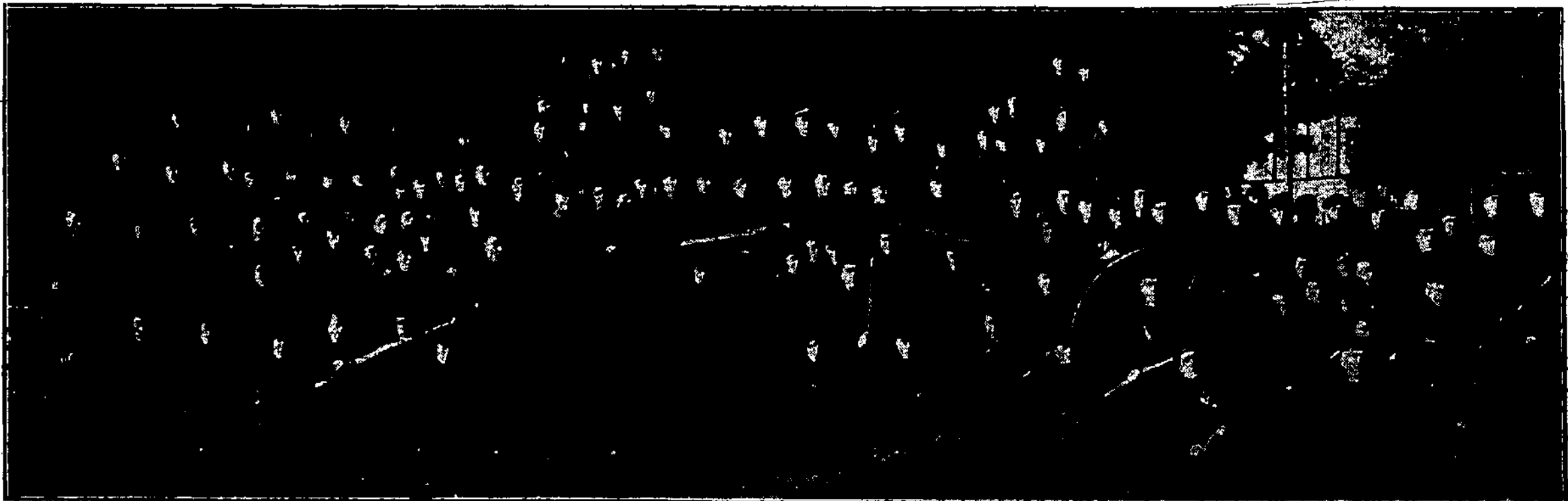
Kam mums tie šalmai?! Netruksta karių, kurie nepatenkinti plieniniais šalmais, nes jie esą sunkūs, nepatogūs, nuo jų galva skauda, o naudos maža: vis tiek nuo kulipkos arba skeveldros jis neapsaugos.

Į tuos gudrius pasakojimus atsakau mažu pavyzdėliu iš čekoslovakų kariuomenės. Viename pėstininkų pulke per pratimus su rankinėmis granatomis 7 kareiviai sėdėjo apkasuose ir iš eilės metė granatas. Vienam atsitiko nelaimė: granata sprogo 1½ metro tolumo nuo kareivių galvų. Pasipylė skeveldros. Du kareiviai su paprastomis kepurėmis buvo užmušti, o iš kitų 5 kareivių, buvusių su

pabaigoje), sužeistų į galvą skaičius žymiai sumažėjo. Tiek vokiečiai, tiek čekoslovakai priėjo išvados, kad dabartinis šalmas visiškai geras.

Taigi reikia taikos metu, per pratimus lauke ir įgulos tarnyboje, priprasti prie šalmo. Karo metu tas šalmas išgelbės nuo negailestingos mirties ne vieną karį.

Kariško sveikinimo 125 metų sukaktuvės. Prieš 125 metus visose kariuomenėse jaunesnieji kariai, sutikę vyresnįjį karį arba viršininką, gerbdavo juos nusiimdami kepurę.

Mokomos baterijos kareiviai po priesaikos.

šalmais, beveik tokio pat pavyzdžio, kaip ir mūsų kariuomenėje, t. y. vokiečių pėstininkų, vienas liko visai sveikas, kiti 4 tik lengvai sužeisti.

Atbėgę prie apkasų kiti kariai buvo tikrai manę, jog visi jų draugai užmušti. Kas gi galėjo tikėti, kad šalmai gali išgelbėti gyvybę net 5 kareiviams.

Buvo paskirta komisija iš karininkų ir inžinierių apžiūrėti šalmus. Pasirodė, kad vienas šalmo turėjo 36 „sužeidimus“, o 7 vietose buvo visai prakirstas. Nesužeisto kareivio šalmas turėjo net 7 sužeidimus.

Vokiečiai per didįjį karą rūpestingai žymėdavo savo ligoninėse visus karių sužeidimų į galvą atsitikimus ir jie tvirtina, kad įvedus šalmus vokiečių kariuomenėje (1915 m.

Prūsų karalius Prickus Vilius III atkreipė į tą dėmesį ir įsakė pakeisti tokį prastą sveikinimąsi kitu būdu. Pėstininkų puskarininkiai ir kareiviai, susitikę viršininką ar šiaip jau karininką, turėjo atsistoti „ramiai“. Tuo pat būdu buvo įsakyta sveikintis ir raitininkams. Karininkai gi turėjo pakelti ranką prie kairiosios akies, jei jie buvo pėsti, arba prie dešinėsios akies, jei jie buvo raiti. Raportuoti viršininkui jo bute karininkai ir kareiviai turėdavo be kepurė. Vėliau tas sveikinimo būdas buvo įvestas ir kitose kariuomenėse ir beveik visur buvo priimta pakelti prie kepurės dešiniąją ranką. Rusijoje tas sveikinimo būdas įsigyveno žymiai vėliau, 1855 — 1856 m.

R-as A.

Naikintuvas.

Niekur taip nesusilieja mašinos ir žmogaus veiksmai į vieną gyvą organizmą, kaip lėktuve — naikintuve.

Net gindamasis naikintuvas negali trauktis, nes jis bejėgis iš užpakalio ir šonų. Jo gynimasis — tiktai prieš puolimas. Be puolimo ir naikinimo, tas lėktuvas nieko daugiau negali padaryti. Tokia jau jo technika, toks jo paskyrimas.

Bet užtat nė viename lėktuve lakūnas nesijaučia taip laisvas, kaip vienviety naikintuve.

Naikintuvas yra aukščiausias aviacijos technikos pasiekimo laipsnis. Jis pasižymi dideliu greitumu, grei-

tu pakilimu, stipriu motoru prie nedidelio svorio ir kitomis ypatybėmis.

Dabartinis naikintuvas turi didelį greitį — iki 350 klm. per valandą, nors jo skraidymo laikas neitgesnis, kaip 2 val., kitaip sakant, tik dviem valand. tegali pasiimti benzino. Naikintuvas aprūpintas dvejais arba keturiais kulkosvaidžiais, kurie šauda pro propelerį suderintai su motoro veiksmu. Kulkosvaidžiai yra nejudamai įtvirtinti ir visi nukreipti pirmyn, todėl, kad naikintuve tėra tik vienas lakūnas, kuris negali vienu metu sukinėti kulkosvaidį, mainyti taikiklį ir valdyti sudėtingą aparatą kombinuo-

tuose oro veiksmuose. Todėl naikintuvo lakūnas *tai-ko į priešą visu lėktuvu manevruodamas ore*. Jis niekumet neprivalo prileisti priešą sau iš užpakalio arba iš šonų. Jis visais atvejais turi būti atsisukęs į priešą ir pulti. Tikrai pulti!

Kova tarp naikintuvų, kada lėktuvai sukiniėjasi vienas paliai kitą keliasdešimts metrų atstume, stengdamiesi išnaudoti kiekvieną akimirksnio progą, kad pataikytų į priešą, apibertų jį kulipkų kruša ir liepsnuojantį nuleistų žemėn — tas mirties šokis debesyse, reikalauja iš lakūno — naikintojo, be puikiausio mokėjimo valdyti lėktuvą, ir stiprių nervų, be to, geležinės valios, drąsos ir pasiaukavimo.

Paprastai naikintuvai laksto grupėmis po 6–15 ir daugiau lėktuvų. Tokia grupė susitikusi priešą, tam tikra oro kautynių taktika, puola jį. Didysis karas parodė, kad yra lakūnų, kurie vieni būdami puldavo kelis priešo lėktuvus. Oro kautynių tikslas yra pašalinti priešo naikintuvus, nors neilgam laikui, kad tuo duotų galimybės saviems oro žvalgams ir bombų mėtytojams be pavojaus iš naikintuvų pusės atlikti pavestus uždavinius.

V. Skirmuntas.

Kariuomenės Teismas.

1927 m. spalio m. K. Teismas išsprendė šias bylas:

Apie *Aviacijos parko specialistų kuopos eilinį Juoknaitį Juozą*, kaltinamą K. J. R. XXII kn. 113 str. ir B. St. 174 str. 1 d., t. y., kad jis, būdamas sulaikytas, kaipo dezertyras, ir pasodintas į Griškabūdžio arešto namus, nakties metu išplėšė tų namų lango geležinę stangą ir, norėdamas visiškai išvengti karo tarnybos, pabėgo ir slapstėsi iki š. m. balandžio mėn. 1 d., kada buvo sulaikytas. Kariuomenės Teismas nubaudė jį 4 metais sunkių darbų kalėjimo su sėkmėmis B. St. 28, 29 ir 30 str. numatytomis, atėmė iš jo kario vardą ir išmetė iš kariuomenės tarpo.

Apie *1 pėst. pulko eilinį Vaitkevičių Bonifacą*, kaltinamą K. J. R. XXII kn. 136 ir 162 str. str., t. y., kad jis 1921 m. liepos m. 9 d. teisiamas Karo Teisme, norėdamas visai išvengti teismo bausmės ir tarnybos kariuomenėje, iš teismo salės savavaliai pasišalino ir pasislėpė lenkų okupuotame Vilniaus krašte. 1927 m. balandžio m. 1 d. grįžo iš ten ir pasienio policijos buvo sulaikytas. Pabėgimo metu išsinešė ir pražudė valdiškus daiktus. Kariuomenės Teismas nubaudė teisiamąjį, skirdamas jam sunkių darbų kalėjimo bausmę iki gyvos galvos, su sėkmėmis, B. St. 28, 29 ir 30 str. str. numatytomis, atėmė kario vardą ir išmetė jį iš kariuomenės tarpo.

Apie *5 pėst. pulko naujoką Mackevičių Maksimą*, kaltinamą, kad 1926 m. lapkričio mėn. 11 d. jisai, norėdamas visiškai išvengti tarnybos kariuomenėje, nusikirto kairiosios rankos nykštį ir rodomąjį pirštą, t. y. K. J. R. XXII kn. 127 str. numatyto nusikaltimo. Kariuomenės Teismas nubaudė jį 3 metais sunkių darbų kalėjimo su sėkmėmis, B. St. 28, 29 ir 30 str. str. numatytomis, atėmė iš jo kario vardą ir išmetė iš kariuomenės tarpo.

Apie *8 pėst. pulko eilinį Skukauską Joną*, kaltinamą, kad jis 1920 m. spalio mėn. 27 d. laike karo operacijų su lenkais, norėdamas visiškai išvengti karo tarnybos, savavaliai iš savo dalies, buvusios fronte, pasišalino ir slap-

4 art. pulko I futbolo komanda.

stėsi ligi 1926 m. spalio mėn. 31 d., kada Ukmergėje policijos buvo sulaikytas, t. y. K. J. R. XXII kn. 133 str. numatyto nusikaltimo, ir, kad jis, būdamas policininko Girdenio Liudo sulaikytas ir vedamas nuovadon, norėdamas vėl pasislėpti, siūlė policininkui 2 doleriu kyšio už jo, Skukausko, paleidimą, t. y. B. St. 149 str. 1 d. numatyto nusikaltimo. Kariuomenės Teismas nubaudė jį 8 metais sunk. darbų kalėjimo su numatytomis B. St. 28, 29 ir 30 str. str. sėkmėmis, atėmė iš jo kario vardą ir išmetė jį iš kariuomenės tarpo.

Apie *7 pėst. pulko naujoką Martinkų Petrą*, kaltinamą, kad jis, priimtas karo tarnybon ir būdamas sveikas, norėdamas tarnybos išvengti, 1927 m. sausio mėn. tyčia įsmeigė sau į kairiosios kojos šlaunį 5 špilkučių gabaliukus nuo 1,5 iki 2,5 cent. ilgio ir 1 mm. pločio. Del šios priežasties koja jam sutino ir išaugo votis, kuri kliudė jam eiti tarnybą, o operaciją padaryti jis nesutiko. Kariuomenės Teismas nubaudė jį 5 metais sunkių darbų kalėjimo su sėkmėmis, B. St. 28, 29 ir 30 str. str. numatytomis, išmetė jį iš kariuomenės tarpo ir atėmė kario vardą. (B. d.)

Lietuvos gyvenimas

Savanorių vakaras — balius. Lapkričio m. 12 d. L. K. Savanorių Sąjungos Centro Valdyba rengia Karininkų Ramovėje Kaune vakarą — balių. Pradžia 21 val., pabaiga 5 val. rytą. Norintieji grįžti namon draudžiamuoju vaikščioti laiku, ten pat galės gauti leidimą.

Savanoriai ir kiti jiems prijauciantieji palaikykite pirmą savanorių vakarą.

Savanoriai. L. K. Savanorių Sąjungos Kauno Skyrius rūpinasi įsteigti savo nariams skaityklą. Tuo reikalu prašė įvairių redakcijų siuntinėti jiems dovanai savo leidžiamus laikraščius. Sakytam skyriui bus siuntinėjamas ir „Karys“, kurį savanoriai, atvykę į Kauno skyriaus valdybą, galės gauti pasiskaityti.

Nauja policininkų uniforma. Piliečių Apsaugos Departamentas ruošia naują uniformą viešajai, geležinkelių ir raitajai policijai. Naujos uniformos projektas numato pakeisti dabartinį šalną kitu, kuris nebus panašus į užsienio policijos šalmus. Netarnybos metu dėvės tam tikras kepurės. Antpečiai bus pinti. Geležinkelių policija dėvės akselbantus, o raitoji — lampasus. Rūbų medžiagos spalva bus kiek tamsesnė už dabartinę.

Įvedamas naujas policijos vachmistro laipsnis.

Mūsų opera šią savaitę stato operą „Aida“, kuri yra sunkiai įkandama net daugumai Vakarų Europos teatrų. Ši opera reikalauja 160 žmonių, puikiausių scenų, brangiausių papuošalų ir sunkiausių išpildymų muzikoj, dainoj ir veiksmuose. Lauksimė sėkmių.

Naujas tautiškas šokis. Kompozitorius J. Gruodis rašo muziką naujam lietuvių šokiui. Patį šokį komponuoja šokių mokytojas Kaune Palas.

Vėl prancūzų lakūnai pas mus. Spalių m. 31 d. iš Paryžiaus, per Karaliaučių, atlėkė į Kauną prancūzų dvivietis lėktuvas „Patete-25“. Lakūnai, paskraidę Kauno aerodome, lapkričio m. 1 d. išskrido į Rygą.

Okupuotoji Lietuva. Akių muilvinimas. Lenkai, norėdami paslėpti prieš pasaulio akis Vilniaus skurda, kuris dėl lenkų šeiminkavimo smunka, griebiasi įvairiausių priemonių pasaulio akims mulkinti. Neseniai lenkai Vilniuj, vienoj gatvėj, suvarė viso miesto automobilius, visus miesto žioplus ir liepė automobiliams iš vienos gatvės galo važinėti į kitą, o suvarytoji žioplų minia, „nekantraudama“ laukia, kada policininkas sulaikys automobilių judėjimą ir leis jiems praeiti į kitą gatvės pusę. Tuos momentus fotografavo kinofilmų aparatai. Tas kinofilmas lenkai siuntinės į užsienį mulkinimui jų akių, kad, va, žiūrėkit, kaip Vilnius atrodo mums šeiminkaujant, jis niekuo nesiskiria nuo didžiųjų Europos miestų judėjimo.

Be to, ir daugiau panašių filmų lenkai gamina ir siunčia užsienin.

Lenkai moksleivių nusigando. Spalių m. 25 d. Lietuvių mokytojų seminarijos Vilniuj apie pustrčio šimto moksleivių rikiuotėj po du nuėjo į mokyklų kuratoriją prašyti, kad atidarytų lietuvių mokytojų seminariją. Lenkai, aišku, nesutiko patenkinti lietuvių prašymo.

Po pasikalbėjimo su kuratorija moksleiviai išsiskirstę grįžo namo. Po valandos aikštėj, kur buvo sustoję lietuvių moksleiviai, pasirodė keliasdešimts lenkų policininkų ir apsupo aikštę. Bet kaip vargšai nustebo ir nusiminė, kada aikštėj neberado nė vieno lietuvių ir negalėjo panaudoti savo „varšavkos nagaikos“ ir iš ramios lietuvių moksleivių eisenos padaryti „smarkų sukilimą“.

Bet vis tik lenkų spaudos klastingoji fantazija moka iš piršto išlaužti nebūtų dalykų. Vilniaus lenkų laikraščiai paskelbė, kad tuos moksleivius sukurstę Kauno agentai kelti riaušes ir tik policija neprileidusi prie „skandalų“.

Kariuomenės gyvenimas

Karo Mokslo Valdyba nuo š. m. lapkričio m. 1 d. perėjo betarpėn Auk. Karininkų D. L. K. Vytauto Kursų vadovybės žinion.

L. e. Auk. Kar. Kursų viršininko p. gen. št. pulk. Skorupskis lapkričio m. 4 d. priėmė Karo Mokslo Valdybą ir susipažino su jos darbuotojais.

Permainos. Panevėžio m. ir ap. karo komendantas pulk. ltū. Murnikas perkeltas toms pačioms pareigoms į Trakų apskr., o Trakų ap. karo komendantas mjr. Andrašiūnas — į Panevėžį.

Aspirantai. Pastaromis dienomis Karo Mokykla išleido antrąją kariūnų aspirantų laidą. Baigė šią laidą 49 asmens ir visi pristatyti Respublikos Prezidentui pakelti į atsargos karininko leitenanto laipsnį.

Mokslo pakartojimas. Lapkričio m. 3 d. Auk. Karininkų Kursų rūmuose prasidėjo pakartojimo kursas atsargos karininkams. Kursai tęsis apie 6 savaites.

Naujas karo invalidams bendrabutis. Krašto Apsaugos Ministerijai leidžiama įsteigti karo invalidų bendrabutį, kuriame bus laikoma iki 30 invalidų. Bendrabuty gyvenantiems invalidams bus tiekiamas pilnas eilinio kariuomenės išlaikymas ir alga.

1 gusarų D. L. E. Kunigaikščio Jonušo Radvilos pulkas. Naujokai. Spalių 4 ir 5 d. pulkan atvyko naujokai. Stoty buvo patikti pulko orkestro, kas sudarė, kaip naujokams, taip ir pašaliniamis jaukaus įspūdžio. Dabar jau naujokai apmunderuoti ir jau eina pirmuosius karinio mokslo žingsnius.

Laimingos kloties gusarų naujokams!

Zl.

Karo Policijos Mokykla. Spalių m. 28 d. jau iš ryto kariuomenės matėsi civilių ir pusiau civilių. Visi gėriausiame ūpe, bėgioja, skuba. Tai atsarginiai atsiskaito — važiuoja namo. Visi linksmi, nes jie jau jaučiasi esą vyrai, kariuomenėje atsitarnavę, ir pasirodę, reikalui esant, Tėvynę ginti, ir be to, grįžta namon — pas savuosius. Po savaitės vėl kariuomenės pasirodė civilių. Bet čia jau kita nuotaika. Visi kažko nusiminę, nedrąsūs. Čia matosi, kad naujokai atvyko.

Nieko vyrai, nenusiminkite, bet džiaukitės, kad esate tiek laimingi, galėję į Tėvynės gynėjų eiles patekti. Pamatysite, kad kariuomenėje linksma, malonu; tik turėkite gerų norų ir stenkitės Tėvynės uždedamas pareigas, kuo sąžiningiausiai atlikti ir nė juste nepajusite, kaip praeis tarnybos laikas ir būsite kiti vyrai: žvalūs, vikrūs ir t. t.

Virš. L-kys.

A. Panemunės igula. Mokomoji baterija. Š. m. spalių 22 d. prie A. Panemunės bažnyčios buvo saikdinami naujokai; priesaikoj dalyvavo ir mokomosios komandos mokiniai, seni kariuomenės. Visas apeigas atliko 5 pėst. p. kapel. Prisiekusieji iškilmingai bučiavo Sventąjį Kryžių, Evangeliją ir pabūklus.

Po priesaikos b-jos vadas kap. Babickas širdingai prabilo į jaunuosius kariuomenės, ragindamas juos būti ištikimais, mylėti savąją Tėvynę ir visa kas lietuviška. Ragino klausyti savo viršininkų, branginti kario vardą ir elgtis kaip Lietuvos kariuomenės pridera. Giliai įsmigo šie žodžiai į jaunųjų kariuomenės širdis, o iš jų jaunų krūtinių išsiveržė „valio“ Lietuvai, kuris toli, toli nuskambėjo... Orkestras sugrojo Tautos Himną. Iškilmės maršas ir bendras nusifotografavimas.

Pažymėtina, kad ši priesaika bene pirmoji taip iškilmingai atlikta.

Leit. Miltakis.

A. Freidos igula. Aviacija. Spalių 29 d. palydėjome senuosius draugus. Visi išeinantieji atsargon išsiriškiavę laukė paskutinio žodžio iš buvusio jų v-ko pulk. leitn. Pundzevičiaus. Atvykęs pasisveikino ir prabilo į juos maždaug šiaip: „Vyrai, pratarnavote vos pusantų metų ir vėl grįžtate į savo gimtas bakūžėles. Tarnaudami nešėte sunkias, bet garbingas tėvynės uždėtas pareigas. Ne užmirškite, vyrai, kad ne viskas mūsų yra atlikta, mūsų sostinė Vilnius dar tebėra svetimųjų rankose. Prireikus grįžkite į mūsų eiles... Už Lietuvos vyriausybę ir jos viršininkus sušukta valio, orkestras sugrojo Tautos Himną. Orkestro ir viršininkų lydimi nužygiavo stotin. Pirmas atsitikimas, kad aviacijos kariuomenės buvo palydėti orkestro.“

2 oro esk. vadas kap. Sembergas savo eskadrilės išeinantiems atsargon kariuomenės pasakė trumpą, bet reikšmingą kalbą, primindamas, ką mes, kariai, turime atlikti ir ko tauta iš mūsų laukia.

Lapkričio 4 d. Aviacijon atvyko naujokai. Visi jie žvalūs ir raumeningi vyrukai. Jų veiduose matyti pasiryžimas ir ištvermė tėvynei tarnauti. Pirmi pribuvo iš Biržų apskrities.

Svietimo komisijos nustatyta programa spalių mėn. laikytia įvairiomis temomis 5 paskaitos.

V. p. St. Cepulis.

Mariampolės igula. Spalių 29 d. pulke buvo baigusiu mokomąją kuopą išleistuvės. 15 val. kuopa išsiriškiavo pulko aikštėje sutikti pulko vadą. Pulko vadas būsintiems viršininkams priminė viršininko reikšmę, jo pareigas ir ragino, kad savo pareigas eidami imtų pavyzdį iš vyresniųjų savo brolių, kurie 1918—1919 m. dideliu pasiryžimu, drąsa ir ištverme iškovojo mums laisvę. Už vyriausybę ir jos vadus šuktelėta garsus valio ir orkestras grojo Tautos Himną. Po to pulko adjutantas išdalino pažymėjimus. Kuopa, orkestrui griežiant, pro pulko vadą praėjo iškilmės maršu.

Vėlinių vakaras mūsų iguloje. Vėlinių vakarą Mariampolės kapinės apšviestos tūkstančiais žvakučių. Mirganti jų šviesa teikė kažką nepaprasto, gilaus ir stebuklingo.

Veik visur prie kapų liūdintieji žmonės.

Prie tokių svarbių tikybinių apeigų pasiruošė ir 9 pėst. pulkas. Pulko kapeliono rūpesčiu buvo apšviesti ir karių kapai. Atvyko kariai ir orkestras.

Bendroji malda už mirusius sukvieta visus susirinkti prie karių kapams paskirtos, aptvertos, nemažos aikštelės. Šioje aikštelėje Vyties Kryžiaus pavidale švietė žvakutės, tuo pat būdu apšviestas ir kiekvieno kario kapas. Kapelionas po maldos susirinkusiai miniai pasakė pamokslą.

Kariai yra ypatingai nusipelnę Tėvynei nenykstančios garbės, už kurią savo gyvybėmis atsimokėjo. Svarbiausia, pagerbti juos malda susirinko kariai ir visuomenė prie karių kapų. Visi suprato ir jautė kerštingą liūdesio skausmą širdyse. Bendroje maldoje už mirusius karius, ir tarp gedulo ir maldos, tviksėjo nedilstantis lietuvių troškimas — per aukas atvaduoti Tėvynės širdį — Vilnių!

Orkestras sugrojo gedulingą maršą. Visi skirstosi. Kapinės liko apytušės.

N. Bijūnelis.

Šiaulių igula. *Aukštas svečias.* Spalių 29 d. į Šiaulių igulą buvo atvažiavęs krašto apsaugos ministeris pulk. Daukantas. Lankydamas 8 pėst. K. K. Vaidato pulko kareivines, krašto apsaugos ministeris klausinėjo liktinių puskarininkių ar turi atskirus kambarius, ypač viršilos.

Man jau antrą kartą tenka matyti, kiek daug p. ministeris kreipia dėmesio į karių gyvenimą.

Aukštajam svečiui pagerbti tą pat dieną 8 K. K. V. pulko karininkų ramovėje buvo suruošti pietūs.

Išlydėję taip labai brangų mums svetį, laukiame visi jo įsakymo, kada palieps eiti vaduoti Vilniaus kraštą — Gedimino pilį.

Naujokai. Jau mes sulaukiame svečių naujokų. Ir kaip malonu į juos žiūrėti. Visi linksmi, tvirtai pasiryžę atlikti pašauktąją prievolę; sutikti stotyje pulko orkestro drašiai žengia į kareivines, nežiūrėdami į tai, kad gal vienam teks ir pavargti. Bet ką reiskia tokiems jauniems? Juk gyvens tarp savųjų ir praėjus vos tik vieniems meteliams grįš į savo gimtąsias bakūzes, taip pat sveiki, bet vikresni ir rimtesni.

Jaunieji vyručiai, mes visi jums linkime geriausių sėkmių. Būkite paklusnūs, tinkamai eikite savo pareigas, stenkitės gerai mokytis, padoriai elkitės ir taip gyvendami patys nepajusite, kaip užbaigsite kariuomenės tarnybą.

Vyr. pusk. Edv. Jagminas

Klaipėdos igula. *Kareivių paleidimas atsargon.* Spalių m. 28—30 d. buvo leidžiami atsargon 7 pėst. Z. K. B. pulko ir kitų igulos dalių atlikę karo prievolės kareiviai.

Pulkas leido batalionais. Pulko vadas išvykstantiems sakė prakalbas, kuriose nupiešė jų nuveiktus darbus, įgytus mokslus, jų pareigas būnant kariais ir išėjus į atsargą. Ragino ir atsargoje būnant įdomautis karių gyvenimu, stoti į šaulius, lankyti, pasitaikius gerai progai, suaugusiems kursas ir įvairiais būdais lavintis, o istikus pavojui tuojau pačiam stoti į kariuomenės eiles ginti Tėvynę nuo priešų. Padėkojęs už gerai atliktą tarnybą ir palinkėjęs gero pasisekimo tolimesniame gyvenime, pulko vadas atsiseikino. Visi kareiviai sušuko „Tėvynės labui“, o paskui „aciū, tamstai!“.

Vykstančius namo lydėjo ir civiliai, ypač merguzėlės, atsiseikindamos su savo pažįstamais.

Visas tris dienas orkestras visus lydėjo stotin ir griežė iki traukiniu išeisiant.

X.

Vilkaviškio igula. Spalių m. 14 d. 4 art. pulko jaunų kareivių priesaika. Tą dieną pulke švenčiama. Visi naujokai, vienos baterijos sudėty, su orkestru vedami igulos bažnyčioje, kur jiems laikomos pamaldos. Pamaldoms pasibaigus prisiekia visų tikybių naujokai. Po priesaikos jaunos kareivius sveikino e. pulko vado p. kap. Gelžinis, trumpoj kalboj pabrėždamas priesaikos reikšmę ir uždedamas pareigas.

Po prakalbos triskart valio ir himnas. Praėję iškilmes maršu pro pulko vadą, grįžo į kareivines, kur jų laukė

skanūs pietūs. 16 val. visi, priėmę priesaiką ir atliekami nuo tarnybos, kareiviai buvo nuvesti į kino teatrą „Palas“.

Spalių m. 15 d. paleidžiamų kareivių atsargon atsisveikinimui buvo suruoštas pulko karių klūbe šokių vakaras, griežiant pulko orkestrui. Vakaran atvyko gan daug svečių paskutinį kartą pasilinksminti su išeinančiais iš kariuomenės. Vakaras praėjo gyvai ir linksmi. Įėjimas vakaran dovanai.

Spalių m. 17 d. paleidžiami atsargon kareiviai buvo palydėti į stotį. Lydėjimui atvyksta pulko orkestras ir po vieną karininką iš kiekvienos baterijos.

15 val. 30 min. atvyko pulko vadas ir apklausinėjęs skundų savo kalboj linkėjo ir atsargoj esant nepamiršti kariuomenės ir kol neiškelsim Vilniaus Gedimino kalne Lietuvos vėliavos būti visuomet pasiruošusiems reikalui esant grįžti atgal į kariuomenės eiles. Po šių žodžių paskutinis vado sudiev ir grausmingas kareivių valio nuskamba per pulko rajoną. Po himno išvyksta paleidžiami gelžkelio stotin.

Benas.

Alytaus igula. *2 ulanų pulko kareivių paleidimas atsargon.* Spalių m. 28 d. paleisti atsargon ulanai išvyko iš pulko. Prieš paleidimą pulko vadas tikrino paleidžiamų ulanų įgytas pulke kariško pasiruošimo žinias. Be to, tam tikros komisijos buvo patikrintas paleidžiamų bendras išsilavinimas. Patikrinimo daviniai parodė, kad mūsų Tėvynės sūnūs ir per trumpą kario tarnybos laiką gauna daug naudingų gyvenimui žinių.

Atsisveikinant su paleidžiamais ulanais pulko vadas pulk. leit. Plechavičius pasakė gražią kalbą, duodamas keltą pamokomų ir reikšmingų kiekvienam kariui ir piliečiui patarimų. Tarp kitko jis pabrėžė, kad: „ateis dar laikas, kada vėl jūs būsite pašaukti į ulanų pulko garbingas eiles ir Vilnių vaduojant turėsite garbingais žygiais iškelti pulko garbę dar labiau. Ulanai! Atvykę į namus ir stoję prie kasdieninio darbo, eikite teisingais tautos keliais, smerkite blogus ir pragaistingus Tėvynės gerovei darbus. Jūs esate ūkininkai arba žemdirbiai, tad grįžę prie to darbo, rimtai dirbkite, kelkite savo ūkio kultūrą, veskite savo kraštą gerbūvin, ir visuomet atsiminkite, kad Tėvynei naudingo darbo neatliksite įsivėlę į partijas, nesąžiningumu, provokacijomis arba kitomis išgamų priemonėmis. Linkiu jums laimingai grįžti namon. Pargrįžę į namus sveikinkit savo tėvelius ir nuo manęs ir padėkokite jiems už tai, kad jų rūpesčiu ir pagalba, jūs puikiai atlikote karo prievolės“.

Po to buvo susukta valio už pirmąjį ir dabartinį Lietuvos Respublikos Prezidentą ir vyriausybę, o prieš išėjimą į stotį sukalbėta laimingai kelionei malda, sugrotas Tautos Himnas. Į gelžkelio stotį paleistus atsargon lydėjo viršininkai ir pulko orkestras. Traukiniui išeinant orkestras grojo pulko maršą, o važiuojantieji ulanai tvirtu šūkiu valio atsiseikino su savo viršininkais ir pulku.

2 ulanų pulko mokomosios komandos I laidos išleistuvės. Spalių m. 30 d. įvyko iškilmingos pulko mokomosios komandos I laidos išleistuvės. Iškilmės prasidėjo pamaldomis igulos bažnyčioje. Pamaldose dalyvavo pulko vadas ir karininkai; pulko kapelionas pasakė išleistuvėms tinkamą gražų pamokslą. 13 val. mokomoji komanda išsirikiavo aikštėje, kur pulko vadas pulk. leit. Plechavičius sveikino mokinius, baigusius komandos kursą, ir nurodė jų, kaipo būsimųjų viršininkų, atsakingas pareigas, ragino būti gerais, sąžiningais, teisingais ir drausmingais viršininkais. Čia pat pulko vadas kiekvienam baigusiam, paspausdamas ranką, įteikė komandos baigimo liudymus. Pirmiesiems trims, geriausiai baigusiam komandą, buvo įteiktos dovanos — kiekvienam po sidabrinį gražų laikrodį. Šie trys pirmieji: eil. Orlauskas Stasys, eil. Ardziavičius Petras ir eil. Popiera Petras buvo pakelti į jaun. puskarininkio laipsnį, o likusieji į grandinio. Po iškilmių 14 val. pulko kareivių klūbe buvo mokomosios komandos iškilmingi pietūs. Pietuose dalyvavo pulko vadas, vyresnieji pulko karininkai, eskadronų vadai, pulko kapelionas ir eskadronų vachmistrai. Per pietus nuotaika — nepaprasta. Orkestras groja

įvairias malonias melodijas, klūbo salė papuošta didžiųjų Lietuvos kunigaikščių ir mūsų Tautos atgimimo vadų paveikslais. Pietūs paruosti labai skaniai. Už tą reikia pasakyti aciū mokomosios komandos viršininkui vyr. leit. Ugianskiui ir jo padėjėjams. Per pietus buvo pasakyta daug gražių ir reikšmingų kalbų. Pas visus buvo jaučiama viena mintis: būti gerais, sąžiningais, drausmingais ir teisingais viršininkais, mylėti savo gimtą kraštą, savo Tėvyne, visada būti pasiruošusiems žygiuoti į Vilnių.

Po pietų buvo surengtas kareivių (klūbe šokių vakaras. *Ulanas.*

Užsieniai

Mirė Kopenhagoj (Danijoje) lietuvių draugas danų rašytojas A. M. Benedictsen, sulaukęs 61 metų amžiaus.

Velionis, mokydamasis Maskvoje, ten susipažino su lietuviais studentais ir paliko artimas lietuviams draugas. Pirmąkart jis Lietuvon apsilankė 1893 m., kada dar Lietuvoj buvo, pasak mūsų poetų, „ir tamsu, ir juoda“, kada mūsų kaimynai laukė lietuvių tautos mirties. Benedictsenas, atvykęs į Lietuvą iš Danijos, ir pagyvenęs Lietuvoj kelius mėnesius, parašė apie Lietuvą danų kalboj pustrečio šimto puslapių knygą „Atsibundanti tauta“. Jau tuomet velionis numatė, kad lietuvių tauta prisikels ir sakytoj knygoj tą aiškiai pabrėžė, primindamas, kad šiam pasiekti bus reikalinga lietuvių tautai ilga ir patvari kova, nes pasaulis yra toks kvailas ir rambus.

1926 m. vėl buvo apsilankęs Lietuvoj.

Velionis yra ir daugiau parašęs apie Lietuvą. 1919 m. vienoje kelių autorių knygoje, išleistoje Kopenhagoj, parašė „Prisikėlusį Lietuvą“.

Rumunijoje vis dar nesibaigia ginčai dėl karaliaus sosto. Šiomet mirusio karaliaus vyresnysis sūnus Karolis, anksčiau pašalintas nuo sosto įpėdinystės ir pravarytas į užsienį, už jo žeminančius karaliaus vardą darbus, nenori nusileisti ir palikti sostą savo jaunesniam broliui Mykolui, kuris dabar turi tik 5 metus ir už jį valdo valstybę tam tikra taryba. Karolis, būdamas užsieny, stengiasi atgauti sostą. Karolį palaiko dauguma ūkininkų ir kariuomenės.

Sie įvykiai gali priversti Rumuniją prie rimtesnių nesusipratimų.

Užsienis domisi lietuvių dainomis. Milano radio stoties komisija (Italijoje), išgirdusi lietuvių liaudies dainas, buvo be galo sužavėta ir pakvietė Lietuvos Valstybės Operos solistą J. Bieliūną, kuris tuo tarpu studijuoja Italijoje dainos bei muzikos meną, kad jis lapkričio m. 27 d. iš Milano centralinės radio stoties padainuotų keletą lietuvių liaudies dainelių.

Kritika ir bibliografija

1) *A. Busilas. Matematikos uždavinynas, pradžios mokyklai.* I d. Kaunas 1927 m. 84 p. Kaina nepažymėta.

Autoriaus tikslas supažindinti mokytojus su vadinauoju laboratoriniu metodu. Kiek jis to pasiekė — pasisakys žinovai.

2) *Kauno kalendorius 1928 metams.* 22 metai. Šv. Kazimiero Dr. leidinys Nr. 438. Kaunas, 1928 m. 93 + 32 psl. Kaina nepažymėta.

Kalendorius nevisai panašus į gerb. „Vairo“ b-vės leidinius, gal čia padėjo didelis prityrimas, nes tuo vardu kalendorius leidžiamas jau 22 metai.

Daug naudingų žinių, ypač provincijoje gyvenantiems. Bet ir jis turi „pažybų“, pav. „M. Zinyno“ adresas dar ir dabar, jo registracija, yra — „Laisvės al. 12 nr.“ nors iš ten jau geri 3 metai, kaip išsikraustė, mat kalendoriui tikslumai matyti nelabai reikalingi. Praleido laikr. „Kardo“ pavadinimą; rašo „Kaišedorių“. Bet bendrai paėmus, iš visų iki šiol išėjusių 1928 m. kalendorių, bene bus vienas geriausių. Išleistas irgi neblogai.

3) *Orisson Svett-Marden. Jėga Sveikata Gerovė.* Vertė K. Puida. I laida. „Krivulės“ leidinys, Kaunas, 1927 m. 144 psl. Kaina 3 lt.

Knygą galima įvertinti tik visą perskaičius. Kas sakins — nauja mintis.

Pirktina kareivių bibliotekoms

4) *A. Jakučionis. Kelias į šviesą.* III dalis. Autoriaus leidinys. Kaunas, 1927 m. 160 psl. Kaina nepažymėta.

Vadovėlis parašytas laboratorinio metodo pagrindu. Medžiaga suvartota gerai. Pats leidinys gražus. Platesnės recenzijos lauksime iš žinovų.

Tinką naudotis švietimo vadovams.

5) *Iš Adomo Mickevičiaus raštų.* II paveiksluotas leidimas. Vertimus mokykloms parinko ir patvarkė M. Biržiška. „Vairo“ b-vės leidinys. Kaunas, 1927 m. 287 psl. Kaina 7 lt. 50 c.

Yra tai gražiai parinktų, pav.: Gražina, Vėlinės, Konradas Valenrodas, Ponas Tadas ir kiti A. Mickevičiaus raštų vertimai. Pirmas vertimas, 1919 m. išleistas Vilniuj, turėjo du tekstus: lietuvišką ir lenkišką, šis jau to neturi, nes nėra reikalo.

Knyga gražiai išleista; paveiksluota.

Būtinai pirktina kareivių bibliotekoms. R.

Padėkos.

I.

Š. m. per pulko metinę šventę, liepos mėn. 24 d., pulkui buvo prisūsta bronzinė statuetė „Atmink karą“ — kaip prizas skiriamas kuopai, kurios sudėty yra geriausias pulko saulyš. Jei tokių yra keletas — gauna ta kuopa, kurioje yra didesnis gerų sauliu skaičius. Prizas palieka tos kuopos nuosavybėje, kuri pirmoji gaus jį 3 kart (galima ir ne iš eilės).

Ant prizo užrašomi metai, kuopa ir geriausio saulio pavardė (palikta vieta). Ant prizo pasirašė „Algirdiečių draugas“.

Pranešu, kad prizą laimėjo 4 kuopa, kurios eilinis *Vainauskas Jonas* laimėjo daugiausia taškų ir jo pavardė yra įrašyta prizo lentelėje.

Algirdiečių draugui už patiektą dovaną algirdiečiams sauliams tariau širdingą aciū.

Pulk. leit. *Ivanauskas,*

2 pėst. pulko vadas.

II.

Paaukavusiems karių kapams tvarkyti žemiau surašytas sumas komisija taria nuoširdų aciū:

1) Jonišio Miško Urėdija (per ats. kap. Zaleski)	57 lt.
2) Karo Ligoninė	10 „
Viso	67 lt.

Anksčiau gauta . . . . . 4451 lt. 73 c.

Iš viso . . . . . 4518 lt. 73 c.

Pulkininkas ltn. *Burokas,*

Komisijos pirmininkas.

1927-XI-4 d. Adm. pulkin. ltn. *Augustauskas,*
Kaunas Izdininkas.